לו א מיי׳ פט"ו מהל׳ שבת

לו ב מיי פ"ג מהל' עירובין הלכה כה סמג עשין א:

הככה כם טמוג כבן ... לח ג ד מיי פט"ז מהלי שבת הל' כב טוש"ע

הלכה יג:

にて:

אלא במים קל הוא שהקילו חכמים במים

ואמאי הא איכא בקיעת דגים אלא ש"מ

בקיעת דגים לא שמה בקיעה: ספינות

קשורות כו': פשימא אמר רבא לא נצרכה

אלא להתיר ביצית שביניהן א"ל רב ספרא

משה שפיר קאמרת מטלטלין מזו לזו תנן

אלא אמר רב ספרא לא נצרכה אלא לערב

ולטלטל מזו לזו וכדתניא בספינות קשורות

זו בזו מערבין וממלמלין מזו לזו נפסקו נאסרו

חזרו ונקשרו בין שוגגין ובין מזידין בין

אנוסין בין מוטעין חזרו להיתרן הראשון

יוכן מחצלות הפרוסות (לר"ה) מערבין

וממלמלין מזו לזו נגללו נאסרו חזרו ונפרשו

בין שוגגין בין מזידין בין אנוסין ובין מוטעין

חזרו להיתרן הראשון שישכל מחיצה שנעשה

בשבת בין בשוגג בין במזיד שמה מחיצה

איני והאמר רב נחמן לא שנו אלא לזרוק

אבל למלמל אסור כי איתמר דרב נחמן

אמזיד איתמר אמר שמואל ואפילו קשורות

בחום הסרבל היכי דמי אי דיכול להעמידן

פשימא אי דאין יכול להעמידן אמאי לעולם

דיכול להעמידן ושמואל לאפוקי מדנפשי׳

קאתי דתנן מהקשרה בדבר המעמידה מביא

לה מומאה בדבר שאין מעמידה אין מביא

לה מומאה ואמר שמואל והוא שקשורה

בשלשלת של ברול לענין מומאה הוא

דכתיב יבחלל יחרב חרב הרי הוא כחלל אין

אבל לענין שבת כיון דיכול להעמידה

∞(היכר בעלמא הוא) אפילו בחוט הסרבל:

מסורת הש"ם

א) וביצה לח: סוכה לט. חוליו נג: חולין ג.ן ה) רש"ל מ"ו, ו) נע"לן, ו) להיות אב הנוחחה והחחיוה את הרווח הטומחה והספינה חת הכני שבתוכה דחרב ה״ה כחלל וה אבי אבות הטומאה כצ״ל ס״

הגהות הב"ח

ול"ע בשמעתא דדיורין. נ"ב :ספ"ה דעירובין דף יו ע"ח

> לעזי רש"י מונטי"ל [מנטי"ל].

רב נסים גאון

לא נצרכה אלא להתיר לא נצרכה אלא ליחבי. ביצית שביניהם. ביצית היא דוגית, כדגרסינן בפרק דף עגן אמר רבא ביצית ודוגית חדא מילתא היא. ודוגית חדא מילחא היא.
ר' נתן דבבלאה הוה קרי
ליה ביצית כדאמרי אינשי
ביציאתא דמישאן. סומכוס
דבר ארעא דישראל הוה
קרי ליה דוגית, כדכתיב . ינוחות דו ואחריתכז בסירות [עמוס דן ואווו יונכן בסירות. דוגה, מתרגמינן ובנתכון בדוגית ציאדין.

רבינו חננאל

וכיון דרב אשי מסייע ליה [לאביי] ואביי (ורב) [לרב] נחמן, ש"מ שאפילו אין בספינה בפחות משלשה ארבעןה], מותר לטלטל בענהן, מחומ לטלטלין ל הביצית. ספינות יורות זו בזו מטלטלין מזו לזו כו׳. אמרינן [עלה] פשיטא. ואוקמא רב ספרא לא נצרכה אלא לערב לטלטל מזו לזו, ודוקא קשורות אבל מוספות לא יתניא נמי הכי. וסלקא דכל מחיצה שנעשית בין בשוגג בין במזיד שמה מחיצה. . היכא דאיתעבידא מחיצה היכא האיתעבידא מהיצה בשבת, מותר 6)לזרוק אליה ואסור לטלטל שם. [אבל היכא דאתעבידא מחיצה בשוגג מותר לזרוק ולטלטל שם]. ומפורש בעושין פסין לעניין יבשו מים בשבת וכאו מים בשבת. בשבת ובאו מיט בשבת. וספינה קשורה בחברתה לא שרי לטלטולי מינייהו עד דמיקטרן בדבר שיכול להעמידה. ואפילו בחוט . המררל וירול להטמידה הרי ספינות קשורות בשלשלת של ברזל ממש שהיא כחרב, ווגע רשלשלח זו מח. המת נעשת כמת עצמו, . דקיי״ל חרב הרי הוא כחלל. . פי' הא דתנז במסכת אהלות פייח מ״ה) קשר את הספינה (פ״ח מ״ה) קשר את הספינה בדבר שהוא יכול להעמיד, כבש את האבן ע״ג הטלית מביאה את הטומאה. פירש שמואל זה השנוי במשנה זו רדרר שהוא ירול להטמידה . שלשלת של ברזל הוא שלשלת של ברזל הוא ממש, והוא כגון שיש מת בספינה אחת וראש השלשלת נוגעת במת וזו השלשלת קשורה בספינה נעשת כמת עצמו, דקיי״ל חרב הרי הוא כחלל לפיכך

א) עי׳ בא״ז הלכות ע״ש אות ה׳ שהביא לשון ר״ח והגיהו.

אלא במים. כגון גזחטרא שהיא למעלה מן הים דתנן בעירובין (דף פו:) דעושה מחילה תלויה סביב וממלא וכן בור שבין שתי חלרות וחלקו במחילה תלויה מלמעלה ממלא זה מכאן וזה מכאן ואף על פי שלא עירבו (שם דף פו.): הא איכא בקיעם דגים. גבי גזווטרא. כך

נראה שינוה זו בטיני וטל מה שפירשו רבותי תמהתי [שהם פירשו] דהחי מידי איריא התם משום דהוה ליה מחילה שהגדיים בוקעים בה רב יוסף קא מהדר ליה לאביי הכי מידי איריא הך דעמוד לדהכא התם משום דהוי מחיצה שהגדיים בוקעין בה ולריכה לגוד אחית הלכך אמרינן בה גוד אחית אבל גבי ספינה דליכא בקיעת גדיים לא אמרינן גוד אחית ותמהתי אם אמרו רבותי כן דאי אפשר לאומרו דהא בפ״ק דעירובין בתרי דוכתי (דף יד: ודף טו.) אמרינן בקיעת גדיים לעכובי גוד אחית דלא לימריה במחיצה תלויה והכא היכי אמרינן דמהני גבי גוד אחית ועוד מאי דוחקיה דרב יוסף לשנויי הכי נימא ליה הא מני רבי יוסי ברבי יהודה היא ואביי גופיה מאי מותיב ליה ואת לא תסברא הא ודאי רבי יוסי ברבי יהודה היא דהא חזינן דחכמים פוטרים גבי טרסקל אלא ע"כ האי מידי איריא מסקנא דמילתיה דאביי היא ולמימר דרבנן קאמרי לה דלא דמיא לטרסקל אלא לספינה: פשיטא. דמטלטלין: לא נלרכא. מטלטלין דמחני׳ אלא לטלטל מזו לזו דרך בילית קטנה שבין שתי הגדולות ואע"פ שאינה קשורה ניתרת ע"י קשירת שתים החילונות ולא חיישינן דילמא מישתקלא מבינייהו וקא מטלטל דרך אויר כרמלית: ביצית. היינו ביליאתא דלעילי: משה. כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו: שפיר החמרת.

מתני' בתמיה: מזו לזו פכן. משמע שאין אחרת מפסקת ליכנס בה המטלטל הזה: לערב. הא אשמועינן במתניתין דאפילו שתי הספינות לשני בני אדם שלריכין לערב מערבין ומטלטלין: נפסקו. בטל העירוב מפני שנפרדות: שוגגין. שגגת שבת או שגגת מלאכות: מוטעין. מתעסקין בדבר אחר להושרו ונהשר זה: **מחללות הפרוסות.** ועשו מחילות הרבה ושבתו יחידים בהן זה בזו וזה בזו: לא שנו. דשמה מחילה: אלא לורוק. לחייב הזורק מתוכה לרה"ר או להפך: אבל לטלטל. להיות מותר לטלטל בתוכה אסור מדבריהם: אמויד איתמר. ומשום קנסא ודקתני מתני׳ חזרו להיתירן הראשון אשוגגין ואנוסין ואמוטעין קאי וכי קתני מזידין אשמה מחיצה קאי ולזרוק כרב נחמן: בחוט הסרבל. שקושרין בו את בית הצואר שקורין מונטי״ל: 'להעמידן. שלא יתפרדו: לאפוקי מדנפשיה. ממילחה דחמר בעלמה דבעינן שלשלאות של ברזל ואשמועינן הכא דלא בעינן כי התם: קשרה. לספינה: בדבר המעמידה מביא לה טומאה. אם היה ראשו אחד קשור באהל המת מביא טומאה לכלים שבספינה ולספינה עלמה כגון ספינת הירדן שמקבלת טומאה כדאמרינן (לעיל דף פג:): ואמר שמואל והוא שקשרה בשלשלת של ברול. האי קשרה בדבר המעמידה שלשלת של ברזל הוא כדמפרש טעמא ואזיל כלומר קשרה בדבר שרגילין להעמידה בו דהיינו שלשלת מביא טומאה שמטמאה את הספינה שלהיות אב הטומאה: בדבר שאינו מעמידה. כלומר שאינו רגיל להעמיד בה כגון מידי דלאו מתכות אין מביא לה טומאה דאילו ספינה לא מיטמאה מחמת אותו כלי להיות אב הטומאה אלא ראשון לטומאה ואינה מטמאה כלים שבתוכה. ואשמעינן שמואל הכא דהאי קשורות דמתניתין אף על גב דדבר המעמידה בעינן כל שהוא מעמידה לענין שבת כשר ולא דמי למעמידה דהתם:

ברזל ולאו דוקא נקט של ברזל אלא כלומר שקשורה בחוזק עד שאינה מתנענעת וזזה ממקומה וכן דרך כשרוצה להזכיר דבר חזק מזכיר ברזל כמו אפילו מחיצה של ברול אינה מפסקת (סוטה דף לה:) וכמו נכסי צאן ברול (ב"ק דף פט.) לפי שהן באחריותו וקשים כברול ול"ג לענין טומאה הוא דכמיב בחלל חרב חרב הרי הוא כחלל ושיבוש הוא אלא משום דנקט שלשלאות של ברזל טעו לומר דטעמא משום דחרב הרי הוא כחלל אלא גרסינן ה"מ לענין טומאה דבעינן אהל שיהא נח לגמרי אבל גבי שבת שהטעם הוא משום רשות אחת בחוט הסרבל סגיבו:

סיפל סיפעה ומשני דרב נחמן מה בשונג. פוס׳ הכל״ש. 10. וראש השני נוגע בספינה ומביא לה טומאה. פוס׳ הכל״ש. 17. דתיסק אדעתין לדמויינהו ולמיבעי בהא נמי שלשלת של ברול כי התם. ח״ הכ״ן. יוֹֹֹֹו שאין הספינה יכולה להיות טמא אלא צי״ שלשלת של ברול. פוס׳ הכל״ש. יוֹנא בל הכא היותר הטלטו לתלוי בקשירה. פוס׳ הכל״ש. כ. גבי ספינה. פוס׳ הכל״ש. כא. דאין הלשון הזה בשום מקום בנגיעה אלא במביא דרך אהל. כשכ״ם. בכל השני שונים שומאה וכלית חתה הספונה מישה הכיר ביטוי מישר בריבר המשניים להביי של הביינה בלילה מהם המספונה מישר בריבר המשניים להי שישי הרבי להיינה בחור המספונה היינה ביטוי מישר הביר ביטוים להיינה ביינה ביטוים הכיוני מישר בריבר המשניים להיינה של הביינה ביינה ביטוים הכיר ביטוים מישר בריבר המשניים להיינה של הביינה ביינה בלילה מהם המספונה המשניים הכיר ביטוים המשניים להיינה ביינה ביטוים להיינה המשניים להיינה ביינה המשניים להיינה המשניים להיינה ביינה משניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה משניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה משניים להיינה משניים להיינה המשניים להיינה המשניים להשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה של השל המשניים להיינה משניים להיינה המשניים המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים להיינה המשניים ליינה המשניים המשניים המשניים המשניים להיינה המשניים המשניים המשניים להיינה המשניים המשניים המשניים המשניים להיינה המשניים

פשישא אמר רבא לא נצרכא כו'. השתא ס"ד דמיירי ששתי הספינות של אדם אחד ולהכי פריך פשיטא וכשאינן קשורות אין מטלטלין דגזירה שמא יפול החפץ אל המים ומטלטל

מרה"י לכרמלית ואתי לאתויי אע"ג דלעיל גבי ב' בתים (דף 11.) לא

גזרינן דילמא אתי לאתויי הכא בספינות דלא קביעי איכא למיגור אלא לערב ולטלטל וקמ"ל דעירוב שסא דס״דב כיון שאין עתידות להיות ועוד מפרש ר"י דמעיקרא נמי הוה אייריג בספינות של שני בני אדם ומסיק לא נצרכא אלא לערב ולטלטל דאמר רב הונא ורב יהודה בספ"ק הוי רה"ר ביניהם ואם עירבו ג' בתים פשיטא דלא אמרינן הואיל והותרה חזרו להיתרן הראשון לטלטל אלא דהוו רה"י דאורייתא ומיהו אספינות להיתרן הראשון אפילו אמזידין ור"נ דאמר דבמזיד לא הוי מחינה אלא לזרוק ולא לטלטלה היינו שע״י המחיצה נעשה רה"י אבל ספינות דבלאו הכי הוו רה"י כי קשרו אפילו מזיד שרי

לטלטלי ומחצלות הפרוסות ברה"יו איירי שיש מחצלות מפסיקות בין שתי חלרות התגלגלו נאסרו ששהרי הן כחלר אחת והם עירבו שנים חזרו ונפרשו חזרו להיתירן הראשון" ומטלטלי אלו לכאן ואלו לכאן והא דקאמר שכל מחינה הנעשה בשבת שמה מחינה טעמא קא יהיב למילמיה דאפילויא היכא דע"י המחיצה נעשה רה"י הויא מחיצה או לזרוק או לטלטל כ"ש מחילה זו שאינה עשויה אלא"ב להתיר עירוב כבתחלה דהויא מחילה"ג ומסיפא דקתני שכל מחילה הנעשית בשבת כו"ד פריך לר"נטו וההיא דכל גגות (שירובין דף לג:) כותל שבין שתי חלרות שנפל ואיכא דשרי התם לטלטל עד עיקר מחילה לא דמי להכא דהתם איירי שלא היה אלא בית אחד בחלר זה ואחד בחלר זה אבל הכא כשיש רבים כאן וכאן אמרינן נתגלגלו נאסרו ול"ע בשמעתא דדיורין (א) הבאין בשבת (עירובין שם) דאמר שבת הואיל והותרה הותרה:

קשרה בדבר המעמידה מביא לה מומאה. פי׳ נקונטרס כגון שראשו אחד באהל המתטו ולא יתכן חדא דמאי קאמר לאפוהי מדשמואל מה שייכא הא לדשמואלין דהתם הוא משום חרב הרי הוא כחלליה ולא משום קשירהיש ועוד אמאי קחני קשרה ב אפילו השלשלת מונחת על הספינה בלא קשירה טמאה ועוד דלישמעינן בהדיא דחרב הרי הוא כחלל ולשון הבאת טומאה נמי לא שייך בכה"ג בא ונראה לרבינו שמואל דלא גרסינן מביא לה את הטומאה אלא מביאה את הטומאה כב ומשנה היא בפ"ח דאהלות ומשנה ה) ורישא דהך בבא קתני אלו לא מביאין ולא חוללין הזרעים והעוף הפורח וטלית המנפנפת וספינה שהיא שטה על פני המים פירוש שאם יש מתחתיה מת מלד אחד וטהרה מלד אחר אינה מביאה טומאה מלד זה ללד אחר דלא חשיבי אהל כיון שמנענעים תמיד בג וקתני דאם קשרה בדבר המעמידה בד מביאה את הטומאה בה ומפרש שמואל והוא שקשרה בשלשלאות של

טפי דילמא נפיל ומסיק לא נצרכא מהני בספינות אע"פ שאין קבועות שם לא יהנה עירוב קמ"ל דמהני וע"י עירוב האמר דמטלטלין מזו לזו ואפ״ה פריך פשיטא דמהני עירוב ולהכי כשאין קשורות אין מטלטליו דלא מהני התם עירובי ואפילו נפסקו כיון דחזרו ונתקשרו וכדתנים כו': נפסקו נאסרו. ולא דמי לעירב דרך הפתח ונסתם דעירובין (דף ית.) דשבת הואיל והותרה הותרה דהכא כיון דנפסקו הוי כאילו (ביניהם) ונפל האמלעי ונעשה רה"ר הותרה: כי איתמר דרב נחמן אמזיד איתמר. והא דקתני חזרו להיתרן הראשון אף במזיד לא לגמרי לא א"ש דבלא חזרו ונתקשרו הוי רה"י דאורייתא ור"ת מפרש דחזרו

ל"ח סי' שסב סעיף ג: ש ה מיי' פי"ג מהל' טומאת מת הלכה ו: חורה אור השלח ו וְכֹל אֲשֶׁר יִגִּע עַל פְּנֵי הַשְּׁדֶה בַּחֲלָל חֶרֶב אוֹ בְמֵת

מוסף רש"י

או בעצם אדם או בקבר

רמדרר יוז וזז

יטמא שבעת ימים:

משה. ניקלא למשה קל משתכע (ביצה לח:) לו: גדול הדור (טובה לש.) לו: תלמיד חכס (חולין צג). אלא לזרוק. לחומלל (ערובין בה.). שהזורק מרה"ר (מוכה חייב, דמדאורייתה למוכה מייב, המדאורייתה ודלי מחילה היא, אבל לטלטל אסור. דרכנן גוור עליה (ערובין כ.). אמזיד אתמר. וקנסל קנסוה לכל שוגג מותר, והא דנעשית מאליה כל שכן דמותר (שם). חרב הרי הוא כחלל. הקיש חרב למלל, מתכת שנגע כמת הרי הוא אבי אבות הטומאה כמת עלמו, חפות הטומחה כמח ענמו,
ושנגע בטמא מת הרי
הוא אב הטומאה כמוהו,
גזירת הכחוב הוא במחכת
אלל טומאת מת ולא אלל שאר טומאות (פסחים ועי"ש עט.). טומאות של מת הראויות לטמא כלי, כגון מת והנוגע בו, דהוי מיהא אב הטומאה, אם נגע בהם מתכות נעשה כיולא בו, ואם נגע במת הוי אבי אבות הטומאה, ואם בטמא מת נגע

מוסף תוספות

א. תדיר יחד. תוס' הרא"ש. א. תדיר יחד. מוס' המק"ם. ב. דלא תקנו חכמים עירוב אלא בבתים הקבועים זה אצל זה אבל בספינות. מום' הרא"ש. ג. רבא. מום' הרא"ש T ולהכי הרח״ש. T. ולהכי קאמר להתיר ביצת שביניהם ע״י עירוב שני הספינות. תוס׳ הרא״ש. ה. בעלמא איתמר אמחיצה הנעשית במזיד ולא אהך ברייתא. מוס׳ סרל״ע, 1. ואגב דהביא הך ספרא דמתיר לערב ולטלטל אפי׳ נפסקו וחזרו ונתקשרו פריד עלה מרב נחמן. תוס' הרח"ש. ז. דברייתא. תוס' הרח"ש. ת כעין בתים זו אצל זו, מערבין ומטלטלין מזו לזו. מוס' הרא"ש, ט. פירוש אם ערבו שנים וסמכו על מחצלאות כמו שתי חצרות שנפרצו זו לתוך זו. מוס' הכח"ש. י. דהוו כשתי חצרות. מוס' הלח"ש, יא. בעלמא. מוסי הלח"ש. יב. להסיר איסור דיורין של שתי חצירות. מוס׳ הלח"ש. יג. הילכך תוכל הלמ"ש. "ג. הראשון חזרו להמירן הראשון אפיי מזידין, דלא שייך למילתיה דרב נחמן כלל דרב נחמן לא איירי אלא בעושה מחיצה לרשות בעושה משל ידה נעשית הרבים שעל ידה נעשית רשות היחיד אבל הכא רשות היחיד אבל הכא בלאו הך מחיצה רשות היחיד היא והמחיצה אינה באה אלא לטלק הדיורין. מום' הלח"ש. יד. דמשמע אפי' במזיד ולטלטל דומיא דלעיל. תוס' הרא"ש. 10. ומשני דרב נחמז